

سید ابوالحسن حائری زاده کیست؟

۲۴ آبان ۱۳۹۴ ساعت ۱۸:۴۲

سید ابوالحسن حائری زاده نماینده مجلس شورای ملی و فعالان نهضت ملی شدن صنعت نفت، در طول حیات سیاسی خود، مدتی توقیف و زندانی شد و زمانی نیز در تبعید به سر برد. وفات وی در سن ۸۴ سالگی در ۱۳۵۱ هـ. ش در تهران اتفاق افتاد.

به گزارش خبرنگار تاریخ [خبرگزاری فارس](#)، سید ابوالحسن حائری زاده فرزند مرحوم میرزا سید علی حائری، متولد ۱۲۶۷ هـ. ش در مشهد، دارای تحصیلات قدیم در اصفهان و یزد نزد علمای روز بود و از روحانیون به شمار می‌رفت.

چون عنفوان جوانی او همزمان با مشروطیت بود و از همه بالاتر در اصفهان با سیدحسن مدرس روحانی و سیاستمدار معروف آشنایی یافت، سودای سیاست داشت و تدریجاً در محافل سیاسی داخل شد. در سی سالگی کاندیدای مجلس شورای ملی شد و از یزد به پارلمان راه یافت.

در دوره پنجم که مجدداً از یزد وکیل شد، رسماً با مرحوم مدرس، ملک‌الشعراى بهار و زعیّم و چند تن دیگر به تشکیل اقلیت پارلمانی پرداختند و حائری زاده از این رهگذر اسم و رسم زیادی یافت.

حائری زاده از همگامان مدرس بود. مواضع او قبل از سلطنت رضاشاه با مدرس یکسان بود و پس از شهادت او نیز در این یگانگی استوار ماند. وی در دوره ششم نیز وکیل مجلس بود ولی داور او را به دادگستری دعوت کرد و مستشار دیوان کیفر شد.

زمانی نیز مدیر صندوق صغار دادرسی تهران بود. بعد از شهریور ۱۳۲۰ مجدداً حائری زاده وارد سیاست شد و خود را کاندیدای انتخابات از یزد نمود ولی وجود افرادی مانند سید کاظم جلیلی، دکتر طاهری و سیدضیاءالدین طباطبایی مانع از این بود که حائری زاده وارد مجلس شود.

قوام السلطنه در سال ۱۳۲۵ حزب دموکرات ایران را تشکیل داد و حائری زاده نیز در آن حزب از موسسین بود. در انتخابات دوره یازدهم از طرف حزب مجری انتخابات در خراسان شد و خود نیز کاندیدای سبزوار گردید. مجلس پانزدهم که مخلوق قوام السلطنه بود، خیلی زودتر از آنچه تصور می‌رفت، چهره واقعی خود را نشان داد و در اولین مقاومت مجلس در مقابل رئیس دولت، حائری زاده نیز کملگم از او روی برگردانید و مشغول اجرای سیاستهای خاص خود شد.

در دوره پانزدهم قوام السلطنه خیلی زود جای خود را به حکیم الملک داد و حکیم الملک نیز کابینه را به هژیر سپرد و هژیر هم تحویل ساعد داد. حائری‌زاده در حکومت این افراد در نقش یک اقلیت تندرو قرار گرفت و با چند تن دیگر از وکلا به استیضاح و ساقط کردن دولت‌ها پرداختند. حائری‌زاده از این جهت برای مردم یک نماینده دلسوز و تا حدی مصلح قلمداد شد.

در انتخابات دوره شانزدهم قانون گذاری با کمک و مساعدت سرلشکر زاهدی، چند تن از افراد جبهه ملی از تهران به پارلمان راه یافتند. از جمله حائری‌زاده که عضو این جبهه بود وکیل مردم تهران در مجلس شورای ملی شد.

دوره شانزدهم مجلس را باید یکی از ادوار تشنج دانست. اقلیت هفت نفری که حائری‌زاده هم عضو آن بود، دولت‌ها را شدیداً در فشار قرار داده بودند، مخصوصاً فکر ملی شدن صنعت نفت در این دوره قوت گرفت و ظاهراً اقلیت آن را تعقیب می‌آورد. نطق‌های حائری‌زاده در این دوره بر ضد ساعد، منصور و رزم آرا نخست‌وزیران وقت، بسیار تند و تحریک‌آمیز بود. در اواخر دوره شانزدهم رزم‌آرا نخست‌وزیر کشته شد و چند روزی علاء حکومت کرد تا سرانجام رهبر جبهه ملی به پیشنهاد لیدر اکثریت (جمال امامی) به نخست‌وزیری رسید و پس از مدت کوتاهی انتخابات دوره هفدهم به طور نیم‌بند انجام گرفت و حائری‌زاده این بار هم وکیل تهران شد و در جریان ملی شدن صنعت نفت بسیار فعال بود.

ابتدا موافق دکتر مصدق بود و همراه او در تحصن دربار شرکت داشت. اما در این دوره جبهه ملی متلاشی شد و حائری‌زاده نیز در صف مخالفان قرار گرفت و مبارزات او با دولت شروع شد. حائری‌زاده میل داشت با عنوان سفیر فوق‌العاده و سیار به کشورهای اروپایی برود ولی دولتی که خود او نیز یکی از بنیادگذاران آن بود، به این تقاضا اعتنا نکرد، حائری‌زاده هم در صف مخالفین جدی قرار گرفت.

بعد از به هم خوردن دوره هفدهم، حائری‌زاده تحت تعقیب بود ولی کودتای ۲۸ مرداد او را نجات داد و مورد توجه سپهبد فضل‌الله زاهدی قرار گرفت و به مأموریت سفارت سیار اعزام شد.

در انتخابات دوره هجدهم مجلس شورای ملی، وکیل اول تهران گردید ولی به علت خوی مخالفتی که با همه دولت‌ها داشت، با زاهدی نیز نساخت و در سلک مخالفین او قرار گرفت. خصوصاً هنگام طرح مسئله نفت، به وزیر دارایی کابینه (دکتر علی امینی) حملات زیادی نمود.

حائری‌زاده تا پایان دوره هجدهم، در مجلس شورای ملی بود. بعد از آن دیگر کاری نتوانست انجام دهد و با حقوق بازنشستگی و رتبه یازده قضایی امرار معاش می‌آورد. حائری‌زاده در طول حیات سیاسی خود، مدتی توقیف و زندانی شد و زمانی نیز در تبعید به سر برد. وفات او در سن ۸۴ سالگی در ۱۳۵۱ ه.ش در تهران اتفاق افتاد.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/32052/كيسـت-زاده-جائزې-ابوالحسن-سپيد/>